

Genel Başkan Prof. Dr. Necmeddin Sefercioğlu'nun TKD XV. Genel Kurulunu Açış Konuşması

Derneğimizin, şubeli statüye geçişinden sonraki, huzurunuzla şereflendirdiğiniz XV. Genel Kurulunu, hepimizi saygı ve sevgilerle selamlayarak açıyorum. Bilindiği gibi, 1949 yılında kurulan, 1961 yılına kadar şubesiz bir kuruluş olarak faaliyet gösteren Derneğimiz, o tarihten başlayarak illerimizde şubeler kurmaya ve genel kurullarını bu şubelerinden gelen temsilcilerin katılımı ile, iki yılda bir toplamağa başlamıştı. Bu yılki genel kurulumuz bize, değişik yurt köşelerindeki 31 şubemizin temsilcilerini bir araya getirebilmiş olmanın mutluluk ve gururunu yaşıyor. İki yılda bir aksatılmadan tekrarlanan bu toplantılara yansıyan düşünce, bilgi ve deneyim ışıkları meslek ufkumuzu genişletmekte, mesleğimizin gelişmesine yönelik çalışmalarda yol gösterici olmaktadır. Bu bakımdan, genel kurul toplantılarımızın önem ve değeri bizce pek büyüktür.

XV. Genel Kurul'unuzun açılışı vesilesi ile, gelecek yıl ebediyete yürüyüşünün 25'nci yılını gelecek yıl idrak edeceğimiz rahmetli Adnan Ötügen başta olmak üzere, Derneğimizin kuruluş ve gelişmesine, bu günlere gelmesine emek vermiş olanların hepsini saygı ile anmayı; Hakta yürümüş olanlarına Tanrıdan rahmet ve mağfiret, sağ olanlarına da esenlikler ve mutluluklar dilemeyi kutsal bir görev sayıyorum.

Bu yılki toplantımızda mutluluğumuzu artıran başka bir husus var: Komünist İmparatorluğunun çöküşünden sonra bağımsızlığına yeniden kavuşan Türk Cumhuriyetleri temsil eden meslektaşlarımızın da toplantımızı şereflendirmeleri; Böylece XV. Genel Kurulumuz, milli olmanın ötesinde bir boyut daha kazanmış olmaktadır. Bu bize, artık yalnızca Türkiye'nin değil, Türk Dünyasının kütüphaneciliği ile ilgilenmek zorunda olduğumuzu da hatırlatıyor. Çünkü on yıllardır, yüz yıllardır ilişki kuramadığımız, fakat daima yakın bir ilişkinin özlemi içinde yaşadığımız soydaşlarımızla, kaderin yıktığı veya kapattığı kültür köprülerimizi yeniden kurmağa mecburuz. Bunun en güvenilir ve sağlıklı aracı ise, kuşkusuz, kütüphanelerdir. Duygu, düşünce ve bilgi birikimlerimizin depolandığı kütüphanelerimiz, bu köprüleri kolayca ortaya çıkarmamıza, onarmamıza veya yeniden kurmamıza yardımcı olacaklardır. Bunu sağlamak, her Türk ülkesinin kaydedilmiş birikimlerini öteki kardeş ülkelerin yararlanmasına sunmayı mümkün kılacak tedbirleri almak görevi ise, tabii olarak, Türk Dünyası'nın kütüphanecilerine düşecektir. Bunu ülkelerimiz arasında bilgi alış-verişini kolaylaştıran kütüphaneler arası işbirliğini Türk Dünyasına yayarak ve bir Türk Dünyası Bilgileme (enformasyon) Ağı kurarak gerçekleştirebiliriz. Böyle bir oluşum da ancak, bu kardeş ülkelerin kütüphanecilerini her fırsatta bir araya getirerek, onlar arasındaki meslektaşlık bağlarını dostlukla da perçinleyerek, bilgi, düşünce ve deneyim alış-verişi yapmalarına imkân sağlayarak ortaya çıkabilir.

Böylesi bir yaklaşma, Milli Kütüphane'mizin girişimi ile, bu günlerde yaşanmaktadır. Bu milli kuruluşumuzun düzenlediği ve dün sona eren sempozyum, Türk Dünyası'na bağlı bir kaç ülkenin milli kütüphanecilerini yurdumuzda bir araya getirmiş, onların Türkiye'deki meslektaşları ile görüş bilgi ve deneyim alış-verişinde bulunmalarına yardımcı olmuştur. Biz de böylece onları Genel Kurulumuza "konak (yani konuk)" edebilme fırsatını yakalamış ve değerlendirmiş olduk. Bize bu değerli meslektaşlarımızı aramıza almak, kendilerini sevgi ile

kucaklamak imkânını sağladıkları için, başta sayın Altınay Sernikli olmak üzere, Milli Kütüphane'nin bütün yöneticilerine teşekkür ederiz. Sevgili kardeş meslektaşlarımıza da, toplantımıza katılma lûtfunu esirgemedikleri için şükranlarımızı sunarız. Kendilerine bütün içtenliğimizle "Hoş geldiniz!" diyor, ülkelerinde kuracakları meslek dermekleri ile yakın ilişki ve işbirliği içinde bulunma dileğinde olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Milletlerarası alandaki başka bir girişimimizin bir IFLA Genel Konferansı'nun Türkiye'de toplanmasını sağlamak olduğunu, XIV. Genel Kurulumuzda açıklamıştık. Bu girişimin olumlu sonuç verdiğini, IFLA Yönetim Kurulu'nun 1995'teki Genel Konferansın Türkiye'de, İstanbul'da toplanmasına karar verdiğini, bununla ilgili ön hazırlık çalışmalarının gerçekleştirildiğini, bu çalışmaların IFLA Merkezi'nce de onaylandığını müjdelemek durumundayız. Böylece Derneğimiz ve ülkemiz 120 dolayında dünya ülkesinden 2.500-3.000 seçkin kütüphanecinin katılacağı milletlerarası bir konferansa ev sahipliği etme fırsatını yakalamış, pek tabii, bunun büyük sorumluluğunu da üstlenmiş olmaktadır. Bu büyük konferansın başarılı bir biçimde gerçekleşmesi için hepimize büyük ve önemli görevler düşeceği muhakkaktır. Bunların başında da, Genel Konferansın ana temasını oluşturan "geleceğin kütüphaneleri" ve buna bağlı alt temalar çerçevesinde bildiriler hazırlanması gerekmektedir. Katıldığımız IFLA Genel Konferanslarında sunulan onlarca bildirinin büyük kesimini ev sahibi ülke kütüphanecilerinin hazırlayıp sunduğunu gözlemledik. Bizim de aynı yolu izlememiz, bilgi, görüş ve deneyimlerimizi bu milletlerarası platformda yetkin bir biçimde ortaya koyma imkânını iyi değerlendirmemiz gerekir. Öte yandan, kütüphanelerimizi çağın teknoloji ve anlayışı ile çalışır duruma getirme çabalarımızı bir an önce başarıya ulaştırmak, Genel Konferans dolayısıyla yurdumuza gelecek konuk meslektaşlarımıza çağın gereklerine ayak uydurma konusundaki bu çabaların ürünlerini göstermek zorundayız. Bu konuda en büyük görevin İstanbul'daki meslektaşlarımıza düştüğü kesindir. Hiç değilse, her türden bir İstanbul kütüphanesinin bu nitelik ve özellikleri taşıy duruma getirilmesi şarttır. Vakit daha çok geçmeden kolları sıvamalı, harekete geçmeliyiz. Devletimiz de bu çabaları mali yönden desteklemeyi ihmal etmemelidir.

Dermelerini geliştirme imkânlarının, zaten yetersiz olan ödeneklerin enflasyon dolayısıyla çok daha fazla küçülmesi yüzünden iyice daralması, kütüphanelerin hizmet sınırlarını olumsuz yönde etkileyen durumlar yaratıyor. Bu, kalktığı iddia edilen kitap yasaklamasının başka yönden gerçekleştiği bir ortama davetiye çıkarmaktadır.

Kütüphanelerimiz ve meslektaşlarımız arasında işbirliği sağlanamaması, teknolojiye gelişmeleri kütüphanelerimizde yaygın ve düşük maliyetle uygulama şansımızı ortadan kaldırıyor. Birbirinden kopuk, bireysel çabalar ise boşuna emek, para ve güç kaybına sebep oluyor. Bu dağınık ve semeresiz çabalardan vazgeçip birbirimizi anlamanın, birbirimizle iletişim kurmanın, işbirliği etmenin yollarını aramalı ve bulmalıyız. Çağın teknolojisine uygun kütüphaneler ve bilgilendirme merkezleri kurmanın ve çalıştırmanın, dünya kütüphaneciliğinde bizde varız diyebilmenin tek yolu, iletişim ve işbirliğinin önündeki engelleri kaldırmaktır. Bu gerçeğin anlaşılmağa başlandığını gösteren belirtiler vardır. İnşallah, umutlarımız yerşerir!

Okuma alışkanlığından giderek uzaklaşan toplumumuzun, kütüphanelerin daha iyi ve daha aktif hizmet vermesinde itici bir güç olma niteliğini kaybetmiş olduğunu üzülenek belirtmek zorundayız. Kanaatimizce, kütüphanelerimizin bugünkü acıklı durumunun en önemli sebebi budur. Aileler, okullar ve tabii kütüphaneler, başka ilgili ve yetkili kurumlar okuyan bir toplum oluşturma konusunda çaba göstermez, el ve işbirliği etmezlerse, bu gidişin sonu hem toplumumuz ve hem de, buna bağlı olarak, kütüphanelerimiz için hüsrana olabilir. Kütüphaneler ve kütüphaneciler olarak çektiğimiz sıkıntıların ana sebebi olarak bunu görüyor, her şeyden önce buna çare

bulunması gerektiđini önemle vurgulamak istiyoruz.

Sözlerimi bitirirken, son zamanlarda bize intikal ettirilmeğe başlanan bazı yakınmalara da meslektaşlarımızın duygularına tercüman olarak temas etmek istiyoruz. Yurdun çeşitli yerlerinden bize ulaşan bilgilere göre halk kütüphanesi yöneticisi bir takım meslektaşlarımız, başka yerdeki görevlere, rızaları dahi alınmadan atanmaktadırlar. Gidecekleri yerde kendilerine bir lojman dahi sağlanamayan bu arkadaşlarımızın bu yeni çevrede, ne tür mali ve sosyal sıkıntılar yaşayacağını kestirmek güç değildir. Henüz atanmayanların ise, en az onlar kadar tedirginlik yaşayacağı muhakkaktır. Ayrıca, bu tür yer değiştirmelerin hangi yararı sağlayacağını açıklanması da, sanırım, kolay değildir. Yetkililerin, bu her bakımdan üzücü konuyu bir de söylediklerimizin ışığında değerlendirmelerini bekliyoruz.

Hepimizin bildiği, yıllardır söyleyegeldiğimiz dertlerimizi bir daha tekrarlayarak zamanınızı israf etmek istemiyorum. Bunları zaten her hükümet ve bakan değişikliğinde sayın kültür bakanlarına ve öteki yetkililere iletiyoruz.

Genel kurulumuzun başarılı çalışmalar yapacağı inancı içinde hepinize sevgi ve selâmlarımı sunarım.